

6.

Det er blitt november, samme året. Været er trist idag; surt, kaldt, det blåser og høljer ned. Regnet pisker mot ruten i tidsskriftrommet.

Og der kommer Tove Jensen inn - rolig og ettertenksom! Hun går i dype tanker og har helt glemt sin effektive funksjonærstil! Ja, hun skulle sett seg selv nå og blitt flau.

Men Tove ser på seg selv. Andre sider av livet opptar henne så sterkt for øyeblikket, at skriket om å være den kjappe rett og slett ikke høres.

Hun går bort til vinduet og iakttar de nakne bjørketrærne i det lille skogholtet rett utenfor bygningen. "Så hardt det må være å være tre nå," tenker hun. "Og så godt det er å være inne når det er så ufyselig ute." Tove får lyst til å holde på denne lune stemningen, går bort til bordet og skjenker i en kopp kaffe og stiller seg opp foran vinduet igjen.

Spenningen dirrer i henne. Hvert eneste menneske hun har møtt i dag har hatt det store, hjertelige smilet - det stråler ut av dem.

Endelig dukker Ingrid opp i regnet. Ingrid kikker opp mot vinduet, ser Tove der og det herligste smil åpenbarer seg hos Ingrid. Det fryser ned gjennom ryggen til Tove - av fryd. Det været hun tidligere syntes var ufyselig framtrer seg nå som friskt og opplivende.

Tove gleder seg som en unge til å treffe Ingrid. Hun snur seg og støtter seg mot vinduskarmen. Ingrid dukker opp:

- Hei, Tove! lyser det ut av henne og hun går bort til Tove og omfavner henne. Det er så vidt Tove klarer å holde tårene tilbake.

- Gratulerer, Ingrid! Gratulerer!

Å, som Tove har gledet seg til denne scenen. Ord kan

ikke beskrive.

- Dere har gjort en fenomenal jobb! sier Tove med klumpe i halsen og hun liksom forener seg med Ingrid i omfavnelsen.

Ingrid trekker hodet tilbake og ser på Tove i lykksalighe

- Takk skal du ha, Tove! Takk skal du ha! Det er så godt å oppleve det - så viktig å oppleve det!

Favntaket løser seg opp. Ingrid har hatt regnfrakken på seg hele tiden, men det har ikke gjort noe. Hun tar den av seg og legger den ned i hjørnet ved vinduet.

- La oss kose oss med en kopp kaffe, sier hun mens hun setter seg ned.

Hun ser den halvfulle koppen som står der:

- Jeg ser du har forsynt deg alt.

- Jeg tar en ny en, sier Tove mens hun setter seg og griper fatt i to krus og heller i kaffe til begge.

- Dette må vi feire med ekte og varm Arildkaffe! erklærer hun.

Tove håper det ikke kommer noen hit med det første. Hun vil ha Ingrid litt for seg selv nå og høre hvordan det var igår. Hun skyver stolen litt nærmere bordet, men kommer samtidig borti bordet og kaffen skvulper over hos begge. "Pokker" ville hun ha sagt hvis hun hadde satt seg ned for å nyte kaffen. Men slik situasjonen er nå så er alt bare trivelig og gøy.

- Jeg må visst be Arild sette over en ny omgang med kaffe, slik du driver på, fleiper Ingrid.

Tove tar noen servietter som ligger i hylla bak henne og tørker opp mens hun snakker:

- Stooort bilde av dere i Aftenposten idag! Du har vel sett det.

- Gjett om jeg har, smiler Ingrid stolt.

- Roosende kritikk av deres interiørinnredning i Bik Boks hovedadministrasjon..... "Noe helt nytt!..... Scanflash har klart det igjen!..... Spennende og utfordrende stil!..... ... Et kontorlandskap som er nødt til å stimulere til et dynamisk og godt miljø!", beretter Tove i store ordelag.

Ingrid vet ikke hvor hun skal gjøre av seg:

- Jeg er som på en sky, Tove!

- Bli der, Ingrid. Det har du fortjent nå.

I samme øyeblikk kommer Dag Østrem inn:

- Grattis, Tove! stråler det ut av det gode skjeggfulle ansiktet hans. Han gir Ingrid en kostelig klem.

Ingrid synes nesten det blir for mye av det gode:

- Takk skal du ha, Dag. Men nå føler jeg virkelig behov for å understreke den fantastiske laginnsatsen vi har hatt her. Vi hadde jo ikke fått til dette hvis det ikke hadde vært for at alle har gjort en glimrende jobb og skapt dette gode miljøet.

Dag smiler:

- Det har du helt rett i, Ingrid. Men idag skal du og dere andre i PUMA få lov til å være litt mer verd enn oss andre. Det unner vi dere. Det vil vi dere skal føle!

Ingrid gir Dag et godt klask på baken:

- Du er fantastisk, Dag! Sett deg ned og slapp av!

- Jeg følte tidsskriftrommet ropte på meg, folkens!

Det er Kjell som dukker opp.

- HURRAAA! kommer det fra de tre.

Også er stemningen i gang. Alle fire sitter rundt bordet og skøyer og omtaler suksessen. Mange rare følelser dukker opp i dem når de sitter her i kroken i tidsskriftrommet. Det har vært så mange gode, men også smertefulle stunder i dette hjørnet. I det hele tatt, atmosfæren i rommet har ektheten, tryggheten og fornøyeligheten over seg.

"Her ble jeg ikke mye aleine med Ingrid", føler Tove. Men det gjorde ikke så mye, for her har de det så kjekt alle fire. Det som hun syntes var litt underlig var idet Kjell ga Ingrid en klem. Da var det plutselig totalt stille i rommet - en slags nifs stillhet i cirka ett sekund.

Etter en halvtime bryter Dag opp:

- Nei, jeg må nok tilbake til arbeidet. Må bli ferdig med noe tull.....eeh....

Han ser på Kjell og later som han er flau. Kjell følger friskt opp:

- Det er vel noe kjedelig.....

De har sine hemmeligheter de to. Kjell reiser seg også:

- Jeg slår følge, Dag. Vi får vel jobbe en times tid før lunsjen!

- Jaa, kommer det fra Ingrid, jeg får vel stikke ned til Lasse og gjengen og gjøre noe vettugt.....

Men Tove har lyst til å prate mer med Ingrid:

- Nei. Sitt her litt til da. Kjell har sikkert ikke noe imot det.

Neide, det har han ikke. Kjell svarer:

- Kos dere, jenter. Ha en god dag!

Kjell og Dag stikker mens Tove og Ingrid sitter igjen.

- Jeg vil ha deg litt til på tomannshånd, kommer det fra Tove. De er så fine disse stundene med deg.

- Åh, Tove. Takk skal du ha! Du har vært en sånn fin støtte - i motgang og i medgang. Det har jo vært de periodene vi har vært igjennom - konsentrasjon, tenkning, slit, nederlag kamp, frustrasjon. Takk for de gangene jeg fikk være meg selv - hos deg!Og så nå også! - I medgangen!

Det lyser ut av Ingrid:

- Tove, du har grått når jeg har grått og er glad når jeg er glad. Du er fantastisk!

Dette er mer enn Tove kunne vente. Hun unner Ingrid denne gleden og suksessen. Hun har håpt og gledet seg til den skulle komme. Og denne iveren for Ingrid skyldes at Tove har, som Ingrid sa, vært så deltagende i Ingrid's prosess. Hun har virkelig følt at hun har betydd noe for Ingrid og det har vært så godt. Når det så endelig lykkes for Ingrid så er det også en seier for Tove. Og når Ingrid så følelsesladet viser og sier at hun har betydd så mye, så er det veldig godt å høre.

- Takk skal du ha, Ingrid - for denne takken, men ikke minst for den du er. Du er ekte....., du er deg selv....., du kjemper....., du er herlig spontan..... - ja, du er et menneske....., og....

Tove får klumpen i halsen:

-du ergod.....

Ingrid blir rørt:

- Det er godt å høre, Tove. Men jeg vil nå si - uten at vi skal konkurrere om det - at det er du som har vært god!

Tove bryter denne atmosfæren:

- Fortell om igår, Ingrid!

Ingrid lener seg tilbake.

- Åh, det var så herlig! Joda, vi viste fram vårt arbeid da. Bik Boks var der og Aftenposten var der.Åh, som de roste....., spesielt avslapningskroken....

Ingrid tar den bevisste sjenerte tonen:

- ...og den stod jeg for.....

Hun fortsetter:

- Og så Håkon Gullvåg på veggen! Gjett om Kjell likte den da! Og så etterpå gikk vi ut og feira - midt på dagen! Vi fikk Rikkar'n for oss sjøl.

Ingrid får plutselig en innskytelse av at hun kanskje framstiller det som om det bare er de i PUMA som har æren for denne suksessen. Spesielt når hun fortalte at de var på Rikkar'n - PUMAene og Kjell.

- Ja, du kommer vel til festen til helga, Tove?

- Selvsagt! Jeg må jo bli med på moroa.

- Og da kommer alle. For det er jo hele laget som har æren!

- Så dere var på Rikkar'n? smiler Tove. - Midt på lyse da'n?

- Jada. Kjell spanderte - av egen regning! Han var så stolt og det var så gøy å se. Ja, det er så herlig å merke at han på en måte....er..., heh, mer enn fornøyd liksom...

Ingrid ser ut av vinduet og drømmer seg inn i atmosfæren de hadde på Rikkar'n:

- Ååh, han koooste seg! Og så roste han oss. Jeg husker nesten hvert ord han sa: "Venner, dette var et avgjørende, livsnødvendig vendepunkt! Det er ikke for deres vedkommende snakk om den banale sannhet - "dere kan hvis dere vil". Nei, dere har bevist èn ting: Dere kan! Dere kan!" uttalte han markert.

- Den Kjell, den Kjell....., sukker Tove.

Ingrid tar opp lommeetørklet og snyter seg:

- Jeg var visst litt for lettsindig i regnet...

Hun putter det i lommen mens hun sier:

- Har du lyst til å høre mer av hva han sa?

- Klart det.

Ingrid ser mot vinduet igjen og går tilbake til stemninger på Rikkar'n. Hun prøver å fortelle med den samme innlevelsen som Kjell hadde:

- "Jeg vet det har kostet..... - kamp, frustrasjon....., smerte....., nederlag..... Tro ikke at jeg har stilt meg utenfor dette. Jeg kan virke kald i mine krav. Men inni meg....., så lider jeg....., synes dette er vondt....".

Da fikk jeg tårer i øynene, Tove.....

Tove holder også på å få det, men blinker seg fra det.

Ingrid fortsetter. Engasjementet i tonefallet er økende:

- "...Men jeg vet det må til! Ja, uten disse nederlagene kampen - som er så innmari, så totale i øyeblikket - uten denne kampens nerve.....,

Ingrid reiser seg for å markere slutten og basunerer ut:

- "...så hadde vi ikke følt denne suksessen som det vi føler den er.... - som en KOSMISK ORGASME!"

Ingrid setter seg ned og ser på Tove med fryd:

- Og da brølte og jubla folk! Du skulle sett kelneren! Tipper han misunna oss. Vi var i en slags kosmisk orgasme, Tove, ler Ingrid. Alt var så.....ekstatisk....., ubeskrivelig.

Tove sitter der helt stille og lytter. Hun lar Ingrid få prate. Det er så morsomt å høre på henne.

En episode fra Rikkar'n dukker opp i Ingrid. Brått blir hennes hjertelige smil borte og hun blir tankefull. Etter en stund sier hun:

Ingrid prater ettertenksomt og avmålt:

- Og så nevnte han I Ching.....

Med ett dukker Arne Gulliksen opp:

- Nei, se her! smiler han.

Han går bort til Ingrid:

- Dere har gjort litt av en innsats! Gratulerer!

- Takk, Arne. Alle her gjør en innsats! smiler Ingrid.

- Joda, det er så sant. Vi gjør jo så godt vi kan alle sammen.

Arne står liksom og gynger mens han snakker. Det gjør han når han synes noe er gildt.

- Du tar det vel med ro idag da, sier han.

- Det blir sikkert ikke den hardeste dagen her på bruket nei, flirer Ingrid.

Arne synes han er flink til å få kontakt med folk på et alment plan. Og han synes det virker som om folk trives i lag med ham - de smiler til ham og kommenterer naturlig og ofte morsomt til det han sier.

- Jaja. For meg som er i innkjøpsavdelingen så går det mer jevnt og trutt. Arbeidet er godt å ha, men jeg har nok ikke de store høydepunktene som dere i PUMA har - og, ja, hehe, "lavpunkter"også da som naturlig nok følger med.

Han går bort til kopimaskinen og fortsetter å snakke idet han tar bare én kopi:

- Men vi er heldigvis forskjellige. Noen er jevne og gode, får vi håpe, mens andre er ujevne og gode.

- Ja, alle er gode bare de får anledning til å være det, svarer Ingrid.

- Det er så sant, så sant, sier Arne mens han kikker på kopien.

- Jaja, vi snakkes, jenter, attaler han idet han går ut.

- Ha det, Arne, svarer Ingrid.

Arne Gulliksen kan virke litt førsnar av seg når han er innom tidsskriftrommet, og det kommer av at han er såpass ofte og kopierer der at han kan ikke tillate seg å bli der så lenge hver gang. Da ville han jo nesten ikke ha jobbet. Og siden det ofte sitter noen i kroken der, så er både de og han vant til at det blir en liten "goddag-mann-økseskaft"-situasjon når han kommer.

Det er ikke noe å si på ham, men Tove blir til visse tider litt lei disse intetsigende setningene. Men man kan jo ikke forlange at alle skal være slik som hun synes, pleier hun å tenke. Og Arne er jo en kjekk kar, men....., Arne synes å mangle denne kampen, som Tove har fokusert en del på i det siste.

Akkurat nå er hun veldig glad for at han var kort og innholdsløs. Hun vil være alene med Ingrid, men hun skjønner at hun må ta med i beregningen visse avbrekk. De sitter jo på et sted hvor folk ofte stikker innom.

Tove går straks tilbake til der de slapp:

- Du nevnte I Ching, Ingrid.

- Eeh, ja....

- Jeg snakket om I Ching, ja....

Det blir stille en stund. Ingrid sitter og tenker og biter negler. Det blir for mange inntrykk her og der. Hun sitter slik og grubler noen minutter. Tove sier ingenting, men hun undrer seg: "Hva i all verden er det hun tenker sånn på? Hele smilet hennes er jo borte også. Kjell må ha sagt noe som gikk rett inn i henne."

Ingrid glir i tankene sakte, men sikkert tilbake til Rikkar'n og det som skjedde der. Pulsens slår litt hardere hos henne og hun fylles gradvis av forakt og redsel.....

- Uff, nei. Jeg orker ikke å prate om det nå, uttaler

hun betenkt mens hun stirrer på et punkt litt til høyre for Tove.

Ingrid merker at tankene hennes ødelegger det gode humøret hun hadde. Hun reiser seg mens hun sier:

- Nei, jeg får vel stikke ned til de andre. De har nok ventet på meg.

Ingrid går bort og henter regnfrakken sin og går mot garderobedøren. Tove reiser seg også. Hun er skuffet over at Ingrid kom helt ut av den stemningen hun var i. "Det må ha vært noe spesielt kjell sa om I Ching som gjorde sterkt inntrykk på Ingrid," tenker hun igjen. "Uff, så ekkelt det er å bare høre A og ikke B."

Men i dag er det en gledens dag, så Tove tar skuffelsen i seg, kler på seg smilet og klapper Ingrid på skulderen like før hun stikker inn i garderoben:

- Ha en god dag, da, Ingrid!

- Like så, smiler Ingrid, men ikke så helhjertet som tidligere.

Tove går inn i garderoben for å være en liten stund alene. De opprørte tankene dukker opp: "Dæven! Dæven! Dæven! Hva betydde dette??? Det var den driten Arne som kom inn og ødela alt, men han kunne jo ikke noe for det....."

Det er godt å få irritasjonen ut. Det letter trykket. Hun lar sine barmhjertige tanker få komme fram: "Ingrid har sikkert behov for å prate om dette litt senere".

Tove kommer tilbake til virkeligheten igjen og oppdager at hun står her og tenker. Hun går inn i den effektive, noe stressende måten å gå på idet hun går tilbake til arbeidsplassen.

7.

"Hvorfor takler jeg ikke ting, og hvorfor blir jeg så fordømt skuffa når ting går så skeis?"

Det er dagen etter og Dag sitter på do. Det er rene tordenbraket som lyder fra hans bås. "Hou! Sannelig bra at ingen er i garderoben nå. Det ville vært for flaut."

"Også igår formiddag, hvor alt sammen bare var kjekt! Da fikk vi lønn for strevet og alle feila vi hadde gjort. Men idag..... Så flaut det var å ikke kunne svare for meg på et så enkelt spørsmål!..... Og i gårkveld..... Mislykka! Fordømt mislykka!"

Dag kommer fra et informasjonsmøte med de ansatte i produksjonsavdelingen. Han skulle kort fortelle om det nye lønssystemet som skal innføres. Han hadde på forhånd satt seg inn i de tekniske detaljer med god hjelp av Rut. Nå skulle han forklare det videre. Så fikk han et enkelt spørsmål fra en av tilhørerne, og Dag klarte ikke å svare for seg. Meeget pinlig, følte han da. Han sa han skulle høre nærmere om dette og unnskyldte seg med at "lønssystemet var nytt for oss i personalavdelingen også, så vi får regne med litt innkjøringsvansker."

"Tåpelig!" tenker han. "Dette burde jeg ha visst. Hva er det de andre tenker om meg nå?.....: "Han der har ikke mye peiling! For en teoretiker! Han skjønner ikke helt hva ting dreier seg om!"

"Også igår også," dukker det opp i ham. Han hadde Lise på besøk. Lise er ei jente på omtrent samme alder som Dag, og hun bor i oppgangen ved siden av ham. Han hadde hatt noen samtaler med henne på vei til trikken. Hun virket interessant og grei, samtalene var kjekke og et par ganger noe personlige, og det syntes for Dag at hun likte ham godt.

Dag inviterte henne til å stikke oppom ham en tur, når det passet for henne. I går kom hun altså og de pratet om mye og mangt og hadde det kjekt, inntil.....

Dag hadde nemlig etter samtalene på vei til trikken blitt begeistra for Lise, og denne begeistring ble ikke akkurat mindre i løpet av kvelden. Etter inspirasjon fra alle filmene han hadde sett, så planla han følgende scene: Han skulle foreslå at de tok et glass rødvin, og deretter skulle han hente flasken og to glass, sette seg ved siden av henne, helle opp i glassene og skåle mens han sa: "Skål for alle artige og dumme samtaler vi har hatt på vei til trikken!" Så skulle de skåle og ta en suppe, og like etter skulle han komme med et forsiktig kyss på kinnet.

Alt dette gikk meget bra. Lise ga ham et vennlig smil etter hans lille suss. Det tolket Dag som en hentydning til at dette likte hun, og at hun også, ihvertfall til en viss grad, var begeistra for ham. Dag smilte tilbake. Når hun viste såpass respons, vil hun sikkert like et tungekys også, tenkte Dag. Han forsøkte på det, men akkurat da tok hun glasset fram igjen for å skåle på nytt. Dag skunnet bort glasset og sølte over det hvite skjørtet hennes.

Lise ble rasende!

- Åh! Dere mannfolk! Bare vi kvinner gir et hjertelig smil, så tror dere at vi vil no mer! Fytte grisen hvor lite dere skjønner! Jævla gris!

Lise tok vesken sin og yttertøyet og gikk opprørt ut.

Dag satt igjen, helt knust.

Hadde det ikke vært for det informasjonsmøtet han skulle holde, så hadde han tatt fri. Og så kom det nederlaget der også.....

Dag får nesten lyst til å gråte. "At verden kan være så urettferdig! Hvorfor er jeg så dum og klønete og uheldig? Også nå....., nå når stemningen er på topp her, PUMA har gjort en glimrende jobb og er blitt helter, men jeg.....

Dag gjør seg ferdig med sitt fornødne og drar opp buksa. Men han vil ikke ut. Han tar ned lokket og setter seg, fullstendig nedtrykt.

"Okay! Det er forståelig at jeg er deppa og knust nå. Det hadde sikkert de fleste følt....., i hverfall en del andre....., sånne som er som meg....., som rett og slett ikke

takler livet.... Hadde det enda bare skjedd av og til? Eller hadde jeg enda klart å tatt dette uten å bli så fordømt fortvila og føle meg så mislykka. Rett og slett ta det hele som en spøk! Livet går jo videre....., jeg kan jo ikke sitte her hele tiden heller..... Pokker! Pokker! Pokkerpokkerpokkerpokker!..... Pokker!"

Inntrykkene bare farer opp i hodet til Dag, omigjen og omigjen. Han blir rasende på seg selv:

"Åh! Hvorfor glemmer jeg alle de vonde nederlagene jeg har hatt når jeg er ovenpå?..... Og da til og med proklamerer jeg at "vi trenger nederlagene, de gir oss noe å kjempe for". Og så ser jeg også at alle trøkkene i trynet har gjort at jeg har blitt mer moden - har mer innsikt over hva livet dreier seg om, på godt og vondt....."

"Åh! Jeg er så dritt lei all denne motbøren!..... Det skjer jo i ett kjøp, gang på gang. Mången gang blir jeg helt slått ut, fordi jeg gjør noe dumt....., eller fordi jeg ikke strekker til....., eller ved at jeg oppdager at jeg har vært tåpelig i min opptreden - vært overbevist over at jeg har hatt rett....., ikke vært villig til å lytte.....
... Åh! Disse idealene jeg har om meg selv!.....; "Jeg er den som har innsikt....." "...En innsikt som etterhvert vil bringe meg mot toppen...." ".....Jeg forstår hva det vil si å være menneske....."- og så vet jeg ikke hvordan et enkelt lønssystem fungerer engang!....., og så tror jeg jeg virkelig er noe...."

Tankene om gårsdagens episode farer opp i ham igjen. - Om formiddagen: En stolt helt. Om kvelden: Satt på plass til en teit drittfyr, som også ble bekreftet idag. Det verste folk vet er jo de som tror de er noe, men som ikke er det. Og Dag føler seg som en av disse.

Dag har sittet der i cirka 20 minutter nå. Men det har hatt sin funksjon, for han begynner å reise seg litt etter fallet. Det kommer nok av at han har latt tankene slippe fram, samtidig som han ubevisst bygger opp selvtilliten til han skal treffe de andre. Han kan jo ikke møte dem helt nedslått heller.

Inntrykkene begynner å sette seg noe.

"...Hvorfor opplever ikke de andre dette?..... Hvorfor er det bare jeg?..... På den annen side....., se hvordan

de er når jeg treffer dem..... De tror de har opplevd livets smerte, men egentlig skjønner de ingenting av hva det vil si å leve..... De tror de snakker dypt, men alt er bare kvasi..... "Her skal vi få lov til å være mennesker", sier Kjell..... Hah! Det tilfredse gliset hans minner meg ikke mye om nerve, nei....."

"....Så har jeg tross alt lært litt av dette.... Jeg er....., tross alt....., blitt et mer menneske..... Jeg kan lettere møte og forstå folk når de opplever nederlagene..... Det er vondt, og det er det hver gang....., og jeg tror alltid jeg kan slippe unna dette..... Men livet går videre..... Jeg har fått en styrke ved at jeg totalt forstår at jeg er ikke den helten jeg ønsker å være....., jeg er ikke rasjonell..... Hvor mange er det ikke som krampaktig holder seg til slike utopier....."

"Jeg er dum, men jeg begynner å forstå...."

Dag lukker opp bås døren og går mot vasken for å vaske seg. Han ser seg i speilet, viser seg selv knyttneven og kjenner på seg selv; "JEG!".

Dag går ut til tidsskriftrommet - ingen i hjørnet. Han merker seg maleriet og går bort mot det.

- "Det er noe med dette maleriet..... Eller....

Dag smiler:

- ".... Det er kanskje noe jeg bare tror....., fordi dette kalles kunst..... Vi mennesker lar oss så lett lure... ..," og Dag må smile av Kjells plutselige interesse for kunst.

Idet han står der dukker Arne Gulliksen opp. Han skal bare ta noen kopier av en oversikt over leveringstiden hos de enkelte leverandører.

- Hei, Dag! smiler Arne.

- Hei. Arne! kommer det fra Dag, litt mer nøkternt og betenkt.

Arne merker at det ikke er den strålende, glade Dag idag, og spør i sitt blide Kristiansand-tonefall mens han legger originalen til rette i kopimaskinen:

- Nå? Du strir med et eller annet?

- Jasj....., det gikk litt skitt på et informasjonsmøte jeg hadde i produksjonsavdelingen, smiler Dag.

- Ja, man blir gjerne satt litt på plass dagen derpå,

vet du.

- Det er nok sunt, svarer Dag og ser hele tiden på male-
riet.

- Det er noe med at suksess gjør blind.....

Dag blir irritert, men holder det inni seg.

"Han sier jo det samme som jeg føler," tenker Dag. "Men
ordene hans er så totalt uten liv. Jeg tror ikke han egentlig
skjønner hva han selv sier."

Dag får behov for å sette Arne litt på plass - prøve å
vise ham litt mer dybde i det de snakker om. Det blir en
liten pause før det detter ut av ham, nøkternt:

- Suksess gjør blind..... Hvorfor trakter vi etter
suksess da?..... For å bli blinde?.....

Arne ler godt. Dag kommer også med et smil idet han opp-
dager hva han sa. Arne går bort til Dag og gir ham et klaps
på skuldra:

- Ja, du Dag. Den var god! Men det spørs om man ser
så mye hvis man ikke opplever suksess også. Her er det sikkert
ikke snakk om enten-eller, men både-og. Så det gjelder vel
å gjøre så godt man kan uansett om har det bra eller ikke.
Jaja, jeg får vel gå tilbake igjen. Hei!

Dag står tom tilbake. Satt på plass igjen! - Av en
klisjè, med sannhet i seg.....

8.

"Livet er herlig! I hvertfall nå."

Det er blitt februar - tre måneder etter suksessen hos Bik Bok - og Kjell står ved kopimaskinen i tidsskriftrommet. Han pleier egentlig å bruke den som står hos Dag og Rut i personalavdelingen, men nå er den blitt kaputt, så han må til maskinen i tidsskriftrommet i stedet.

Det gjør ingenting for Kjell. Han liker seg her, som de fleste her i Scanflash, og håper det kan komme noen innom, så han kan få seg en prat.

For Kjell er i godt humør idag, og det kommer av at han har jogga til jobben. Kjell pleier å gjøre det cirka en gang i uken. Det er hver gang et tiltak å ta på seg joggedressen og komme seg ut, men Kjells indre stemme om at dette trenger han, vinner som regel. Dessuten er det veldig godt etterpå - hele kroppen er liksom blitt rensset og fornyet.

Og Kjell får ønsket sitt om en prat oppfylt, for der kommer Dag inn for å kopiere.

- Hei, Dag!

- Ja, hei, kommer det mer måteholdent fra Dag.

- Du får deg visst litt trim idag, du også, ved å ta den lange veien hit til tidsskriftrommet hver gang du skal kopiere, kommenterer Kjell ironisk.

Dag går mot tidsskriftene innerst i rommet og blar litt i et av magasinene. Han sier ingenting.

- Jeg har bare noen få igjen, så skal du få overta, sier Kjell, litt mer avventende i tonefallet.

- Bevares. Ta den tid du trenger. Bare godt å ta en pause, kommer det nøkternt fra Dag.

"Det passet visst ikke med noen artige kommentarer nå, nei," tenker Kjell.

Av og til synes Kjell at Dag er nokså uberegnelig. Det er jo godt og viktig at han, som alle andre - meg inkludert - er seg selv, mener Kjell. - Vi er jo forskjellige, det er det bare å akseptere, og dessuten er det en styrke.

Men....., det er så vanskelig å vite hvilket hjørne Dag er i. Og når han først har den "lukkede" stilen, så er han umulig å få kontakt med. Da pleier Kjell å bli litt usikker, og av og til bebreider han seg selv noe: "Jeg er for ofte for fleipete uten å tenke meg om. Jeg burde sjekke an atmosfæren litt først, før jeg begynner å snakke."

Men Kjell liker ikke å ha en slik ydmyk holdning heller. "Hvorfor skal alltid jeg tilpasse meg de andre? Jeg må jo også få være den jeg er."

Ved å tenke og argumentere med seg selv på denne måten, har Kjell på et vis fått oppmerksomheten bort fra seg selv og sine egne reaksjoner. Det som skjer er noe alà dette: 1) Hvorfor reagerer jeg nå? 2) Aksepter! - omstendighetene, andre og meg selv. 3) Eventuelt: Få oversikten over hva situasjonen kan dreie seg om. 4) Eventuelt: Handl!

En slik prosess kan foregå bevisst eller ubevisst, den kan ta flere sekunder - ja, lengre tid med - eller oversikten kan komme med en gang.

Akkurat nå bruker Kjell litt tid på dette. Han blir altså først skuffa over seg selv, deretter blir han irritert på Dag, som virker sær. Men så får han roa seg ned og får lyst til å prøve å få kontakt med Dag, på det planet han er nå.

"Dag kan rett og slett bare være morgentrøtt," tenker Kjell. "Men....., Dag er så ofte fjern på denne måten..... Spesielt har det vært slik i det siste."

Kjell hadde prata med Rut om Dags til tider innelukket. Rut hadde også merket dette og anbefalt ham å ta kontakt med Dag og høre om det var noe spesielt.

- Er du sliten, Dag? spør han forsiktig idet han gjør seg ferdig med kopieringen.

- Jasj....., har vel ikke hatt dagen hittil idag....

- Det er ikke noe du er opptatt av og vil prate om?

- Njai, smiler Dag litt halvhjertet. Av og til er man litt utafor....., og det er vel bare bra, for det er jo slitsomt å være så engasjert hele tiden.

Dag blar og kikker i et magasin mens han prater. Kjell ordner sammen kopiene. Dag gløtter bort til ham og sier:

- Du er ferdig, ja?

- Ja, du kan overta.

Dag går bort og begynner å kopiere, mens Kjell rusler bort mot vinduet og gløtter ut. Dag bruker et par minutter til å få gjort det han ønsker, han ordner sammen kopiene og går på vei ut. Men akkurat da snur Kjell seg og sier:

- Dag, la oss sette oss ned å ta en kaffe og prate litt.

Dag blir irritert, men tar seg sammen og uttaler nøkternt:

- Takk skal du ha, Kjell....., men jeg er ikke helt i form til det nå. Det er ikke noe i veien med meg..... Kall det bare litt utafor, det er helt naturlig.....

- Jeg er da også ofte utafor, men det går da an å ta en prat allikevel. Jeg setter ikke pris på at alle samtalene så absolutt skal være så vellykka. Tvert imot.

Kjell går bort til Dag og legger hånda hans forsiktig på skuldra til Dag:

- Kom igjen, Dag.

Dag føler seg i en meget beklemmt situasjon. Men trangen til å "få sagt det som det er" blir sterk i ham. "Det er nå eller aldri," tenker Dag.

- Ok, Kjell..... Du har rett..... Jeg tror jeg trenger å snakke om hva jeg føler.....

De setter seg rundt bordet og Kjell heller oppi kaffe til begge. Kjell setter seg til rette og fester blikket på Dag

- Jeg kan virke vellykka, Dag, men du skal vite at jeg synes livet er vanskelig.

Dag tar en suppe av kaffen og setter koppen på bordet. Han fikler med skjegget og forsøker å snakke, noe mumlende:

- Eeh....., jeg vet ikke helt hvordan jeg skal begynne....

Kjell ser tillitsfullt på Dag:

- Dag, hvis det gjelder noe her hos oss, så bare si det. Uansett hva det er, så vil jeg være glad for at du vil si det. Det er ingen som hører oss her, og det du sier til meg lover jeg å ha for meg selv. Det holder jeg alltid når folk ønsker det. Det er kanskje noe om andre her, om miljøet, om Scanflash - ja, om meg - jeg vet ikke. Uansett, og det mener jeg, si det som det er, ta det ved roten, Dag.....

Dag sitter og lytter til det Kjell sier og våger å kaste

seg i det. Tilliten til Kjell er kommet. Han har jo hatt noen nære samtaler med Kjell før, og Kjell har vært fin i disse samtalene, men det har aldri vært så personlig som nå.....

- Ok, Kjell..... Det er om miljøet....

Dag driver hele tiden og fikler med skjegget. Han stopper opp med dette og ser på Kjell:

- Er ikke det hele et spill, Kjell? Vi lurere oss sjøl sjøl alle sammen, meg selv inkludert. Den som kan spille-reglene best, lurere seg selv mest.....

Det blir en liten pause. Kjell tenker. Etter en stund kommer det fra ham

- Hva er alternativet, Dag? Et nytt spill?..... Eller slutte å spille?.....

Stillhet igjen. Dag tenker.

- Det var et godt spørsmål, sier han. -.....Eller kanskje det ikke var det allikevel..... Jeg vet ikke.....

Dag gnir seg i øynene:

- Jeg tror det er kravene jeg reagerer på. Jeg synes rett og slett det blir litt for tøft å jobbe her.Men samtidig tror jeg vi har det mye bedre her enn andre steder, for krav har man jo overalt..... Det det gjelder er jo hvordan vi møter kravene..... Og dette føler jeg vi takler bra her hos oss....., men allikevel.....

Han ser på Kjell:

- Det er noe gæærn't her, Kjell....., eller kanskje det er meg det er noe galt med..... Uansett....., det er noe som ikke er som det skal.....

Dag synes tydelig det er for vanskelig å kritisere miljøet for ensidig, for kritikken stemmer liksom ikke.

- Prøv og sett mer konkrete ord på hva det kan være, Dag. Det vil si, du har jo til dels gjort det..... Du nevnte noe om krav.....og spill..... Til tider - ja, kanskje som oftest, føler jeg at det hele er et spill, Dag. Du har et poeng der... Men kanskje det må være sånn.....

Kjell har henda på bordet og holder i kaffe-koppen. Han ser på den mens han prater.

-Kanskje vi ikke klarer å se sannheten for ofte i øynene, fortsetter han.

Dag blir litt ivrigere i samtalen og ser på Kjell:

- Hva er sannhet, Kjell?....., Hva er spillet?.....
... Opplever vi ikke det forskjellig?

Kjell grunner på det Dag sa, så kommer han på noe og smiler:

- Kanskje det er noe i det Arne så ofte sier: Gjøre så godt en kan.....

Dag blir irritert. Han får ikke sagt det han ønsker å si. Nå blir det en diskusjon om filosofi og menneske og det er ikke på det abstrakte nivå Dag er deppa og fortvila.

Spesielt tåler han ikke at Arnes klisjeer blir framhevet som det store. Setningen må settes på plass:

- Det er farlig å allmenngjøre en slik holdning. Det fins nok av bevis av folk som gjorde ting i god tro, men hvor konsekvensen ble det rene helvete, for andre og ofte også for seg selv..... Dette kjenner du jo til.....

Kjell ser på Dag og blir interessert:

- Daggern dundre meg, Dag. Du har flotte poenger. Jeg er så enig i mye av det du sier. Om spill, krav, hykleri,....,, hva er sannhet?..... Det er interessant.

- Men hva gjør vi med det? Hva? Du og jeg? Alle oss her? utbryter Dag.

"Jeg når bare ikke fram til ham," tenker Dag. "Jeg må holde opp å prate generelt og si konkret hva det gjelder, hva jeg reagerer på. Jeg må prøve en gradvis overgang....."

Dag rister på hodet:

- Fillern! Det er så vanskelig å få taket på det her...
.... Kanskje det er umulig.....

Han gløtter til venstre, mot maleriet:

- Kanskje det vi prater om er noe av livets hvorfor.....

Kjell smiler:

- Du er fin, Dag. Du er ekte, søkende..... Det er mye bedre enn alt det jåleriet vi tar på oss.

Dag tukler med skjegget igjen:

- Jåleri.... Ekte.... Hva er ekte?.....

Dag strir ordentlig med seg selv nå. På en måte er han fornøyd med det han har sagt, noe Kjell også har gitt uttrykk for. Men det er ikke dette som er problemet hans.

Det dukker opp i ham noe av det han reagerer på: Når for eksempel Ingrid uttaler seg om et eller annet innen design. Ååh! Han holder på å spy! - Av hennes selvsikre

redegjørelser. Og enda kvalmere er tilhørerne. Enten gulper de innbilsk opp et "bedre syn på saken", eller så slikker de Ingrid med sitt halleluja og amen!

Også Kjell! Smiler fornøyd! Han har skapt dette "gode", vellykka miljøet. "Vi trenger kampen og nederlaget", sier han inderlig og skjønner ikke det døyt! Kjell skjønner aldri nederlagene i seg selv....., bare de som blir til noe....

Jeg passer ikke inn i dette spillet, synes Dag. "Alt er så overfladisk....., spesielt når folk ikke skjønner det, og tror at de ikke er det. Jo mer "ekte" de ansatte tror de blir, desto mer jålete blir de....."

Men så dukker motargumentene til det han mener opp:

"Men hva med meg? Jeg er vel ikke noe bedre enn de andre? Sitter jeg ikke her og rakker ned på dem? Og hva er alternativet, som Kjell ymtet frampå. Et nytt spill? Hvordan har andre det? Spiller ikke de også i såfall? Har ikke vi i Scanflash det tross alt mye bedre enn andre bedrifter. Den treige klisjeen til spesielt Arne, men også Kjell, er jo egentlig befriende: "Vi gjør så godt vi kan". Vi kan jo ikke gjøre det bedre enn det vi kan! Og her forsøker vi iallfall - så godt vi kan - å tro på menneskene, å tro på hverandre..

Slik ressonerer Dag fram og tilbake. Miljøet er kvalmt, men samtidig er det jo mye bedre enn andre steder....., og da ender det opp i at Dag klandrer seg selv.....

Og så skjønner ikke Dag noen ting: "Hva er galt? Meg? Miljøet? Alt sammen? Kanskje ingen ting? Kanskje det at jeg tenker sånn?"

Fortvilelsen overtar for fullt: "Jamen, jeg kan da ikke flykte fra at jeg sitter jo her og tenker alt dette! Alt! Jeg tenker på miljøet - på godt og vondt. Jeg tenker på meg selv, og jeg tenker på alt sammens hvorfor!

Og slik blir situasjonen mer og mer fastlåst.

Dag blir hissig:

- Ser du ikke spillet, Kjell? Hva?

- Du må si konkret hvilket spill det dreier seg om, Dag, ellers kan jeg jo ikke se det. Jeg ser noen spill, men du ser kanskje helt andre.

Dag hopper nå rett ut i det. Han klarer ikke å tildekke mer og ser rett på Kjell:

- Alt dette overfladiske - meg selv inkludert. Vi går rundt og tror at vi er noe, så fantastiske. Vi synes at miljøet er så topp og kuult at vi blir noen drittsekker alle sammen!

Dag blir ivrig og banker i bordet:

- Men dette er ikke spillet!Spillet er at vi har det jo faan meg så bra her, og det mener jeg....., og samtidig så jævla kvalmt!

Det blir 3 sekunders total stillhet, før Dag understreker ytterligere:

- Og jeg liker ikke å tenke slik, Kjell. Jeg ønsker ikke å ha disse tankene, men jeg har dem!

Dag trekker plutselig på smilet:

- Jeg vekker jo hele bedriften her, ler han.

Kjell gliser med:

- De har bare godt av å få en oppvikker midt i et kanskje søvndyssig rutinearbeid.

Så blir det stille en stund mellom de to. Dag har lent seg tilbake, nærmest utkjørt av sitt engasjement og voldsomheter. Kjell er framoverbøyd og tukler med kaffekoppen idet han tenker.

- En skikkelig frustrasjon, Dag.

- Det må man vel kunne si, ja, kommer det fattet fra Dag.

- Jeg skjønner, tror jeg ihvertfall, hva du mener....., og det jeg tror....

Kjell blir ettertenksom:

-er at noe av dette spillet sprenges ved at vi - ja, gjør litt av det vi tror på..... At vi på en måte driter i alle tankene våre, i reaksjonene våre, i forklaringene, i analyseringene og - hva skal vi si - handler i stedet.....

Dag smiler skjevt:

- Hm! Handle! Hva er det jeg gjør nå da? Er ikke det også å handle?....

Kjell ser mot vinduet:

- På en måte synes jeg det du gjør er å tenke, og ikke handle..... Men på den annen side, så har du rett.....

.... I så fall....

Kjell ser tillitsfullt på Dag:

-.....så er jo de tankene, eller jeg mener handlingen....., kanskje reaksjonen er et bedre ord - blås i hva vi skal

kalle det! Det jeg ønsker å si er at det du kommer her og nå og er jo alt annet enn overfladisk! Du er ekte!

På kloden! Hva er det som er galt i hans resonnement nå? undrer Dag. Det bare detter ut av ham:

- Jamen....., fillern! Jeg føler jo at det ikke er ekte! Både tankene, miljøet, meg selv..... ALT, føler jeg er et spill!

- Og når du sier det, Dag, så sier du det ekte, pluss at du er ekte nå, og det er ikke noe spill at du og jeg sitter her....., levende.

- Jamen.....

Dag blir fortvilet og engasjert igjen:

-, poenget mitt er ikke at jeg er uenig i det du sier! Klart jeg er ekte....., og du er ekte....., og alle her er ekte. Men samtidig som vi er ekte, så lurur vi denne ektheten inn i et spill.

- Ja! Helt enig! Men livet er jo sånn - uansett!

Kjell fortsetter besindig:

- Det gjelder å gjøre så godt en kan, for

- Hva faan er det jeg gjør nå da? skyter Dag inn og bøyer seg forover:

- Gjør ikke jeg så godt jeg kan nå også da? Alle de tankene jeg har er jo uttrykk for at jeg gjør så godt jeg kan! Hva?Du skjønner ikke i det hele tatt hva jeg prater om, Kjell. Det du sier løser ingenting, for jeg er enig i det.

Nå blir Kjell også ivrig, akkurat som om han ikke orker å ha denne forståelsesfulle holdningen lenger:

- Hva faan er det du skal løse da? Hva? Løse og løse, fru Blom! Livet skal ikke løses, men leves!

- Så jeg lever ikke nå, jeg da? brøler Dag.

Dag blir opprørt og reiser seg for å gå mens han sier oppgitt:

- Du har ikke skjont noe av hva jeg har snakket om, Kjell. Ikke det døyt! Du preiker om å leve, men skjønner ingenting. Du bare tenker og lever innenfor din snevre ramme. Eller så er det jeg som gjør det. Samma hvem!

Kjell ler:

- Jeg skjønner hvertfall at nå er du helt tullete, Dag. Og det skjønner du sikkert selv, snart.

Dag ler, med forakt:

- Hah! OK! Det er greit! Jeg er tullete! Helt enig! Du, derimot, sitter der og trækker meg i søla, og sier til deg selv: Dag er dum! Jeg er klok! Hah! Hvor er din tro på mennesket? Hva?

Nå blir Kjell rasende, som aldri før. Han reiser seg og ser med glødende øyne på Dag. De slår hverandre ihjel med den ene setningen etter den andre. Kjell brøler ut:

- Jamen, så se på deg sjæl, da mann! Hvordan du, med dine ord, trækker meg enda lenger ned i søla!

Nå klarer ikke Dag mer. Scenen som har utartet seg er blitt et fullstendig tragikomisk sirkus, hvor begge har totalt mistet fatningen. Dag uttrykker med enda større forakt:

- Javel, Kjell! Så er vi noen jævlere begge to. Men du er tross alt sjefsjævlen her på bruket!

Dag går opprørt ut. "Pokker! Den siste setningen skulle jeg aldri ha sagt! Hvordan kunne jeg si noe så ondt...." dukker det straks opp i ham.

Kjell sitter igjen. Sjokka. Det går 10 minutter før han reiser seg og går til kontoret.

9.

Fem minutter senere kommer Ingrid inn i tidsskriftrommet. Hun hadde sittet og ordnet noe i innkjøpsavdelingen mens Dag og Kjell "diskuterte". Som regel kan man ikke høre hva som sies når noen prater sammen i avslapningskroken i tidsskriftrommet, selv om døren alltid er åpen. Jaja, hvis man står utenfor og lytter, så hører man selvsagt. Men det er det ingen som tør, for det kan jo når som helst dukke opp noen som vil se vedkommende stå der og ha ørene på stilk.

Inngangen til tidsskriftrommet ligger i en liten sidegang. Når man går ut av rommet tar man alltid til venstre, for til høyre er enden av den lille sidegangen, så dit kommer man ingen vei. Man går noen meter og så kommer man til selve hovedkorridoren, og fra denne går man til de enkelte kontoravdelingene. De har ofte drøftet om de skal gå over til et større kontorlandskap, slik de jo anbefaler andre å gjøre når de går ut som konsulenter. Men de synes de har det greit som de har det. I hver adskilte avdeling er det derimot et mini-kontorlandskap.

Innkjøpsavdelingen, som Ingrid nå var i, er den som er nærmest tidsskriftrommet. Idag var det ikke til å unngå å høre "samtalen" mellom Dag og Kjell. Selv om ingen i innkjøpsavdelingen hørte hva de pratet om, så merket de støy-nivået og av og til noen ord og setninger.

Ingrid smiler idet hun går bort mot maleriet.

"Hoh! Her var det fart!" reflekterer hun.

Ingrid må le inni seg. Hun klarer ikke å ta samtalen helt alvorlig. "Jaggu kalte de hverandre ikke for jævlere. Hva bli det neste?. Her må det ha vært mye undertrykt hos Dag. Han har vel lært at han må prate ut etterhvert nå da, håper jeg, og ikke samle opp alt sammen til en slik krutt-

ladning."

"Også tente Kjell. Dette gikk tydelig over streken for ham..... Det er egentlig godt å se folk tenne på pluggene, ellers blir det for dødt her. Lurer på hvordan disse to kan ordne opp igjen seg imellom? Hoh!"

Ja, Ingrid må flire mens hun står der foran maleriet. Så oppdager hun at hun står der og funderer og ser plutselig den merkelige kua rett i øynene.

"Åsj! Av og til synes jeg den kua ser altfor trist ut", føler hun og går inn i garderoben.

Litt senere dukker Tove Jensen opp i sin kjappe stil, og går rett mot garderobedøren. Ingrid er på vei ut igjen og skvetter til idet døren blir slått mot henne.

- Åh! Hei Tove, sier hun forfjanset.

- Hei, kommer det fra Tove, litt mer fattet.

- Bli med inn igjen'a, Ingrid.

De går inn. Tove setter seg på benken foran garderobeskapene, noe forknytt, og stirrer rett fram mens hun utbryter:

- Den driten! Ååh!

Ingrid stiller seg opp foran speilet og pirker litt rundt øynene. Hun svarer rolig:

- Hvem da?

- Tor!

- Ååh? undrer Ingrid.

- Her hadde jeg og Torunn laget en skikkelig tidsplan for hvordan vi skulle få budsjettet i havn, uttrykker Tove irritert.

Ingrid står hele tiden og "ordner" seg selv i speilet mens hun snakker og hører på. Det faller henne inn å kommunisere på denne måten nå. Hun snakker fremdeles like avbalansert:

- Jeg trodde det var Tors oppgave?

- Joda. Men vi er jo litt ånni det vi også, så han overlot det til oss denne gangen. Og det var greit gjort av ham, så vi kan prøve noe nytt, svarer Tove, litt mer forklarende.

Men så blir hun irritert igjen:

- Så legger vi forslaget fram for ham. Stort sett foreslo vi samme prosedyren som det tidligere har vært gjort, men her og der prøvde vi å legge det opp litt annerledes. Hva

gjør Tor? Joda, alt som minnet ham om tidligere tidsplaner kommenterer han positivt, men de nye måtene vi ønsket å innføre synes han ikke passet helt, og begrunnet det saklig og greit.

"Og så vippet han dere av pinnen", tenker Ingrid. "Hvis de ikke kunne argumentere for endringene, så var de vel ikke gode nok da."

Ingrid svarer:

- Dere hadde vel også deres begrunnelser for endringene?

- Joda, vi hadde jo det.

Det blir en liten pause, før Tove fortsetter. Hun sukker:

- Vi la det vel ikke fram godt nok underbygd.

Tove bebreider seg selv for at de ikke argumenterte annerledes. De fikk ikke skikkelig fram poengene sine.

I tillegg irriterer hun seg over at hun ikke kan ta en saklig og grei kritikk med fatning.

Hun sitter fremdeles litt sammentrykt på benken og ser ned

- Det skjer så ofte, Ingrid, sier hun litt fortvilet.

Ingrid snur seg mot Tove:

- Jeg tror det er helt naturlig når man er i en opplæringsprosess, for det er jo det dere er i.

Ingrid synes hun møter Tove bra og konstruktivt. Tove har behov for medfølelse og støtte, føler Ingrid. Men Tove trenger også hjelp til å "komme på beina igjen". Ingrid fortsetter:

- Jeg skal vedde på at Tor har sett mye framgang i deg, Tove. Se det videre perspektivet du har fått siden han gikk over til å gi dere mer ansvar og utfordringer.

Ingrid setter seg ned på krakken ved vasken:

- Det går alltid skeis når man gjør noe nytt, og så takler man ting etterhvert bedre.

"Tove er ei artig jente", tenker Ingrid. "Hun er ofte så spontan og enkel av seg. Det er morsomt og interessant å følge henne i en prosess som jeg har vært igjennom selv.

- Det med å prøve og feile. Men vi har nå engang litt ulikt utgangspunkt her i livet. Tove har jo hatt typisk rutinearbeid hele tiden. Det er jo først nå hun får sjansen til å finne på ting selv og ta ansvar.Tor må sikkert le av henne av og til, for hun sier sikkert mye dumt i hans øyne. Men det virker som han tar det fint og med tålmodighet,

iallfall til ham å være. Kjell har sannelig fått litt dreis på ham."

Tove grunner på det Ingrid sier og uttaler bekreftende, men samtidig nølende:

- Joda..... Du har nok rett i det du sier.

Tove ser opp på Ingrid og smiler sjenert mens hun innrømmer:

- Det er liksom alltid så vanskelig å ta slike..., heh,nederlag.

- Helt enig, Tove. Du vet jeg har det jo på samme måten. Men Tove klarer ikke helt å slå seg til ro.

- Huff! Jeg vet ikke..... Det er sikkert dumt, men.... Ååh! Av og til får Tor mye av det motbydelige over seg igjen, sier hun irritert.

Ingrid blir ikke den smule overrasket, og kommer med en billig latter:

- Hah! Tor har alltid vært motbydelig! Og han vil alltid være det. Men vi får se det positive som er: Han har kommet seg noe, og som jeg har forstått på deg så er han ikke sinna når han kritiserer, men saklig og grei.

- Men fremdeles motbydelig.

- OK. Men fremdeles motbydelig.

- Jeg har vel hatt litt for store forhåpninger til ham etter at han endra litt av stilen sin.

Nå klarer ikke Ingrid å holde seg lenger. Siste nytt må tas opp til refleksjoner. Det vil sikkert glede Tove også, tenker hun. Ingrid smiler lunt mot Tove:

- Du hørte slagsmålet mellom jævlene her?

Tove blir forbauset:

- Hva mener du?

- Hørte du ikke -

Ingrid gjør seg til:

- "debatten" mellom Kjell og Dag nå nylig.

Tove blir meget nysgjerrig:

- Har ikke hørt noen ting. Vi var jo inne hos Tor til nå. Hva mener du med jævlere?

Ingrid reiser seg og går mot toalettbasene. Hun føler seg så "sprelsk" idag, og føler trang til å "slå seg løs" mens hun prater. Hun snur seg brått mot Tove, setter fram hendene og spiller en slags heks - en "jævel":

- Har du ikke hørt om jævlene Kjell og Dag, grøsser hun fram.

Tove skvetter til. "Hva skal dette bety?" tenker hun.

Ingrid går mot Tove, kroker seg ned og spiller "ond":

- Den kjekke gutten Dag brøøølte ut til Kjell: DU ER EN JÅVEL!

- I all verden! utbryter Tove sjokkert.

Ingrid går helt opp mot Tove. Hun spiller fortsatt:

- Jamen, Tove. Ser du ikke, som den snille Dag gjør, at Kjell haaater oss! At han sitter på sin trygge stol og drikker vårt blod! Akkurat som en jævel!

Tove må le av Ingrid:

- Hva er det dette dreier seg om, Ingrid. Få høre nå!

Ingrid slutter å spille, setter seg ned på krakken ved vasken og skratter godt:

- Jeg er så lattermild idag, Tove. Unnskyld meg. Jeg tøyser ikke, og for Kjell og Dag var dette sikkert blodig alvor

- Jeg kan ikke tro det. Hvordan har du fått vite dette?

- Lydnivået mellom dem var så høyt på slutten at jeg skal vedde på at de hørte det hos I Ching til og med, og at de sitter der og rågliser! rågliser Ingrid.

Tove uttaler rystet:

- Hvordan kunne han si slikt om Kjell? Hæ? Det er helt utrolig....hvordan et menneske kan si slikt når det ikke i det hele tatt er grunnlag for det. Hva er det som har skjedd oppi knollen til Dag? Hæ?

Tove blir fylt med forakt:

- Fytte grisen for en jævel han er. Jeg ser det for meg, den klysen gå rundt å tro så -

Tove gjør seg til:

- "pent" om oss andre og ikke minst seg sjæl! Fytte grisen! Jeg finner ikke ord!

Ingrid må le inni seg av Toves sjokkerte reaksjon. Tove er så herlig ekte og spontan.

Tove ser litt irritert på Ingrid:

- Huff! Skjerp deg da, Ingrid! Dette er da ikke noe gøy! Kjell er vel totalt utslått, stakkars.

Ingrid har gliset over seg fortsatt. Hun sitter fremdeles på krakken, og Tove har hele tiden sittet på benken foran skapet.

- Unnskyld meg, Tove. I morgen går det vel opp for meg hva som er skjedd. Dette er sikkert min måte å bli sjokka på nå, flirer hun.

Tove blir enda mer rystet når hun oppdager hva som er blitt sagt. Hun rister skjelvende på kroppen:

- Huff! Så ekkelt! Også her hos oss! - som har fått det så greit!Dag er gær'n! Spikka gær'n! Han må bare se seg til å komme seg vekk herfra! Slik som han forpester miljøet!Huff! Nei, dette er noe av det verste jeg har opplevd!

- Jeg tror jeg stikker, Tove. Jeg er ikke meg selv helt, føler jeg. Jeg må ut en tur.

Ingrid går bort til Tove og gir henne et kyss på kinnnet, Plutselig blir hun skremmende alvorlig og ser på Tove med angstfulle øyne:

- Av og til blir alt fullstendig meningsløst! kommer det skjelvende fra henne.og hun løper ut.

Tove sitter enda mer forferdet tilbake. Pulsens skyter opp i tempo: "Helvete! hylar det inni henne. Hun klarer ikke å holde seg og skriker ut:

- HELVETEEEEEEEE!

Tove begynner å gråte.

10.

Det er samme dag. Klokka er blitt 18 og alle har gått for dagen, bortsett fra Rut og Kjell. Tidsskrifttrommet virker nakent og kaldslig. Alle gjenstandene i rommet står der uten å liksom han noen funksjon: de er blitt verdiløse og livløse. Kua på maleriet står og måper dumt. "Alt er tomhet....."

Kjell kommer inn.

Han går uttrykksløst og sakte bort mot vinduet og stirrer ut. Mørket har lagt seg ute, men snøen lyser godt opp. Kjell tenker ikke. Han bare står der.

Rut kommer inn og stopper opp idet hun ser Kjell. Ingen sier noe. Kjell står ved vinduet og glaner mot ingenting. Rut står like ved utgangen og bare ser på Kjell. Hun vil la Kjell få ta utspillet, når det en gang vil komme, slik at det som skjer nå utelukkende skjer etter Kjells følelser. Jo lengre stillheten varer, desto mer skjønner Rut at Kjell på en måte er blitt fullstendig tilintetgjort.

Så kommer det omsider rolig fra Kjell, mens han ser ut:

- Jeg har jobba i ett kjøer hele tiden etterpå. Undertrykt alt sammen og bare gjort mekanisk arbeid.

Kjell tar en pause. Så fortsetter han:

- Nå kommer alt opp.Jeg er en sjefsjævel.

Rut må plutselig ta seg sammen. Hun holder på å falle sammen av latter av det Kjell sa. Det ble så aldeles komisk å høre den snille Kjell stå der følelsesløst og si: "Jeg er en sjefsjævel." For å unngå katastrofen tenker hun umiddelbart på kvinner som blir stukket i hjel med en kniv i halsen. Det er en "teknikk" hun bruker når hun føler sterk trang til å le, men umulig kan gjøre det. En slik innbilt scene holder latteren totalt tilbake.

"Kanskje det ville hjelpe Kjell om jeg datt sammen av

latter" skyter det plutselig inn i henne. Kanskje Kjell da kunne se det som har skjedd som noe totalt absurd og gå inn i en slags "gal" latter og avreagere på den måten?

"Nei! Det går ikke! Det kan den motsatte veien."
Rut satte ideen på plass.

Så klarer ikke Kjell mer, og han begynner å gråte.

Rut går bort til Kjell, som støtter seg til hennes omsorg
"Endelig, Kjell."

Det er kroppens lengsel som "prater" til Kjell:

"Endelig får jeg slippe til. Åh, som jeg har lengtet etter å nettopp.....gråte..... Det har vært så vondt å se deg undertrykke meg i hele dag, men det har vel vært nødvendig for deg. Takk for at du lar meg komme fram nå iallfall. Takk for at du ikke gjør deg hard..... Takk for at du er.....Kjell."

- Jeg orker ikke mer, Rut, hulker han fram.

- Jeg orker ikke mer..... Her gjør jeg så godt jeg kan, og så får jeg oppriktig slengt i trynet at jeg er en jævel...
.... Dag mente det. Han synes at jeg går rundt og tyyner folk her - at jeg er en hykler.....

Rut blir rørt over Kjells svakhet! Han gråter. Administrerende direktør i suksessbedriften Scanflash gråter. "For en fantastisk sjef vi har, ekte og god." Når Kjell kommer med en slik følelsesladet reaksjon, så er hun overbevist om at miljøet vil bli styrket ut av dette.

Rut lar Kjell være Kjell nå, men forsøker å mildne det hele. Kanskje en fjær er blitt til 5 høns hos Kjell:

- Sa han virkelig det? spør hun mildt.

Kjell slipper seg løs fra Rut og setter seg ned. Han har sluttet å gråte og tar opp lommestørkiet og snyter seg.

- Jeg vet ikke lenger hva han sa, snufser han fram.

- Jeg skjønner ingenting lenger, fortsetter han. - Her gjør jeg mitt beste, tror på mennesket så godt jeg kan.- jeg kan jo ikke gjøre det bedre enn så godt jeg kan!

Han ser rett fram, mot der hyllene møter hverandre. Han sier fortvilet:

- Hva er det Dag forventer av meg? At jeg skal være Gud?
Det blir litt stille før han fortsetter:

- Kanskje Dag har rett? Kanskje jeg tror jeg er Gud?
Kanskje jeg tror jeg vil det godt, men egentlig lurere både

meg selv og alle andre til å spille.

Rut setter seg ned og skjenker i en kopp kaffe til seg selv:

- Vil du også ha? spør hun.

- Nei takk. Jeg orker ikke.

Kjell er blitt mer fattet i tonefallet. Han er litt flau over at han gråt:

- Det er dumt av meg å reagere på denne måten.

- Tull og tøys, svarer Rut i sin milde tone. Jeg synes du er et verdifullt menneske, Kjell, og det er det livet til syvende og sist dreier seg om.

- Takk skal du ha, Rut, sier han mens han svelger. - Det er godt å ha deg.

De sitter der rundt bordet. Rut sitter til høyre for Kjell. Hun ser rett fram, på maleriet. Hun bare ser på det uten å se på det.

Kjell sitter krumbøyd forover. Så dukker andre ting opp i ham:

- Også hjemme også, Rut, sukker han. Du vet hvordan det er der..... Krangel.....og ord som dreper.....

Barna er gretne - ja, slemme! De snakker ondt om pappa'n sin.

Han tar en liten pause, og fortsetter:

- Du sier jeg er verdifull. Kanskje jeg er verdifull og ond?

Rut legger venstrehånda si oppå skuldra til Kjell og sier:

- Kjell, det at du har vanskeligheter er ikke din feil alene. Se på alle de som får høre at de er den onde sjøl, mens de kjemper for sin sak. Det er omstendighetene, Kjell, som av og til slår seg fullstendig vrang.

Hun ser mildt på ham:

- Se på alle dem som viser at de er mennesker, Kjell. De er nødt til å oppleve motgang. De onde er ikke de som får høre at de er onde, men de som ikke får høre det - de som aldri gjør noe i det hele tatt! - Ikke noe ondt engang!

Rut er blitt understrekende i sin talemåte:

- De er de onde! De som ikke gjør noe.

Hun tar en liten pause, før hun fortsetter, avdempet igjen

- Kjell. Du må være helt utslitt. Motgang hjemme og her.

Hun fingrer med nakken hans:

- Du skal vite at du har en skokk med ansatte som er glad

deg, Kjell.

Kjell sitter der, helt urørlig, framoverbøyd, henda på bordet. Rut er flink til å trøste, synes han. Hun er god å ha

- Ta deg fri i morgen, Kjell, og så har du helga etterpå. Hvil ut. Jeg er overbevist om at dette vil løse seg, her på jobben iallfall.

- Alle ansatte er ikke glad i meg. Ikke Dag. Kanskje det er fler også..... Hvordan skal jeg klare å møte Dag neste gang?

Rut føler seg sikker på at miljøet vil bli styrket ut av dette. Når folk er seg selv så bra som de er her, så ligger det enorme muligheter, mener hun.

Hun er meget glad for at hun står utenfor denne konflikten. Da er det lettere å se det hele i en større sammenheng. For Rut sitter der og er faktisk en del enig i Dags kritikk - på et vis. Nå vet hun ikke hva Dag sa, men hun aner at Dags reaksjon er et symptom på at det er noe som ikke helt stemmer her hos oss for tiden. Miljøet er rett og slett blitt ganske forurenset siste månedene, etter suksessen i november, synes Rut. "Her trengs en opprenskning. Det vil være vondt, men også såre godt - etterpå. Det er for mye hovmod og for liten medfølelse her nå."

Hun forbanner at livet skal gå slik opp og ned, - at vi mennesker er så fordømt skrøpelige, at vi hele tiden må "settes på plass" med nederlag. "Akk....., men heldigvis! Dette er livet! - Å leve i det av og til uutholdelige spenningsfeltet; å være seg bevisst at man er et menneske!"

Rut er i sitt ess: - Forandring. Også føler hun det er så godt når man kan forandre ting til det gode.

Planen er allerede tenkt ut hos henne. Konflikten mellom Kjell og Dag har egentlig vært en velsignelse. Nå får Kjell seg noen dager fri, hun tar en prat med ham lørdag kveld og får ham til å forstå at Dags reaksjon er et symptom på at noe er galt i miljøet. Hun må overbevise Kjell om at dette ikke er hans feil, - at det tvert imot er helt naturlig i et ekte, godt miljø at følelsene svinger fra den ene ytterkant til den andre.

Og den som må gå i bresjen for denne opprenskningen er....
.....: Kjell.

Da vil han bevise hvor stor han er, i sin svakhet.

"Kjell må ha et møte i neste uke med de ansatte. Folkene i produksjonsavdelingen behøver ikke å være tilstede, for der virker miljøet ålreit. Men vi andre trækker såpass mye oppi hverandre at nå må det renskes opp."

"På dette møtet er det Kjell som må ta initiativet, og han må begynne med å unnskyld seg selv, ikke de andre. På den måten vil det være mye lettere for de andre å se hvor "blærete" de er blitt. De vil se at miljøet først blir bedre når hver enkelt tar skylden på sin kappe, og begynner på nytt. Dag må ikke gjøres til syndebokk. Alle er delaktige i det som skjer her. Jeg også."

"Kjell har jo vært borti beslektede situasjoner før. og taklet dem meget bra. Jeg er overbevist om at han vil gjøre det denne gangen også, - min.....herlige Kjell."

- Jeg tror Dag er glad i deg, Kjell, kommenterer Rut forsiktig.

- Glad i meg? undrer Kjell.

- Ja, det er derfor han sier ifra. Men så har han undertrykt sin misnøye, både over seg selv og miljøet, så lenge at han sprakk totalt - sikkert helt uventet for ham. Jeg tror han går og har det enda verre enn deg, nå, Kjell.

Kjell reiser seg:

- Nei. Huff! Jeg klarer ikke å tenke for mye på dette nå, Rut. Jeg er sliten, meget sliten. Jeg får se å komme meg hjem.....

Så dukker det opp i ham igjen:

- Huff! Pokker og! Hjem til et nytt helvete! Det orker jeg bare ikke nå, kommer det fra ham:

Han kikker ned på Rut, som fremdeles sitter der:

- Kan jeg få komme hjem til deg og hvile litt først, Rut?

Rut reiser seg og smiler vennlig:

- Klart det, Kjell. Vi tar en lett middag hos meg, og så kan du slappe litt av og være deg selv.

Hun klapper ham på kinnet og ser på ham:

- Du er.....Kjell, og det er så godt. Jeg liker deg.

Kjell kommer med et forsiktig smil. De går inn i garderoben og gjør seg klar til å dra. Kjell kommer ut igjen mens han knyter skjertet, og skuer mot maleriet.

Rut kommer like bak:

- Skal vi dra?

- Ja, svarer Kjell og følger etter Rut ut.

11.

Ingrid Kjær og Tove Jensen kommer inn i tidsskriftrommet. Ingrid stopper opp og strekker armene i været mens hun lener hodet bakover og lukker igjen øynene:

- Hurraaaa! Ååh! Så godt dette var!

Hun vender seg mot Tove. Det stråler seier ut av Ingrid, og hennes utstrakte armer roper et "kom hit" til Tove:

- Tove! stråler det ut av Ingrid, og de omfavner hverandre.

Tove ser på Ingrid:

- Hå, du verden! Skal si det var mange klumper i halsen på folk.

- Dette er noe av det beste jeg har opplevd!

- Hei, jenter!

Det er Dag Østrem som kommer inn.

- Hei Dag! kommer det friskt fra Tove og Ingrid, og Dag gir en god klem til begge to. Ingrid gir ham et kyss på kinnet:

- Du er en knupp, Dag.

- Alle er knupper! utbryter Dag.

- Og Kjell er blitt sjefsknupp! skyter Tove inn og alle faller i en god latter.

- Vi må ha Arildkaffe! jubler Dag.

- Hurra for Arild! roper Ingrid ut.

- Og hurra for Scanflash! avslutter Tove med, og de tre setter seg rundt Bordet i et strålende humør.

Det er godt å leve igjen. Det er blitt tirsdag uken etter, og Tove, Ingrid og Dag sitter altså nå og koooser seg i avslapningskroken i tidsskriftrommet.

Dag tar initiativet:

- En kopp til deg....

Han gir et isoporkrus til Tove, og deretter til Ingrid:

- og en kopp til deg, og en kopp til meg.
- Også Arildkaffe til alle sammen! smiler Ingrid.
- Også Arildkaffe til alle sammen! sier Dag og skjenker i Dag setter seg til rette mens han sier:
- Skal si dette møtet gjorde godt. Hoj, som det rensket opp!

Ingrid sitter foroverbøyd, har nettopp tatt en slurk av kaffen og sier:

- Ja, her har vi gått rundt og forpesta miljøet alle sammen. Misunna hverandre, vært mistenksomme, bare tenkt på oss sjøl, baksnakka hverandre..... - ja, idet hele tatt!

Tove tar det drømmende blikket og tonen:

- Ja, den Kjell, den Kjell.....

- Han er fin! sier Ingrid og smiler lurt til Tove.

"Jeg tipper hun er råforelska i ham," tenker Ingrid.

- Ja, han er fin, den karen, fortsetter Tove i samme tonen. Ufattelig hvordan han klarte å renske opp. Han gikk rett på sak - i sin milde tone - , begynte med kræsjet med deg, Dag, - tok utgangspunkt i det; at du egentlig ga tegn om at miljøet var falskt. Så satte han ord på hva som var råttent i miljøet, det du nevnte, Ingrid.....

Tove sukker:

-Og så begynte han med seg selv, og hvordan han syntes han hadde bidratt til denne forurensningen....

Tove får klumpen i halsen:

- Og så unnskyldte han seg, og sa: "Vi må starte opp på nytt, venner."

Det blir stille blant de tre. De er alle sammen tilbake til den gripende scenen på møtet.

De synes det er kjekt å prate og fortelle om gode opplevelser sammen. Det gir sånn samhörighet.

Ingrid overtar, i den samme patetiske tonen som Tove:

- Og så...

Ingrid ler så smått:

- ...nærmest slåss de fleste om å si hvor dumme de har vært....

Hun ser på Dag:

- Du var så fin, Dag; hvordan du unnskyldte deg og ga Kjell en klem.

Ingrid blir rørt:

- Så godt å se mannfolk være så glad i hverandre. Du må ha hatt det hardt siste tida, Dag.

Dag smiler sjenert. Han fingrer med kaffekoppen og sier ettertenksomt:

- Heh. Jeg hadde levert avskjedssøknaden alt. Jeg trodde jeg aldri ville klare å være her mer. Jeg følte jeg hadde rett i det jeg sa til Kjell, men måten jeg sa det på bare understreket at miljøet, med meg inkludert, var forpesta.

De siste dagene dukker opp i Dag. Han har aldri hatt det så fælt før. Tenk å kalle den kjekke Kjell for sjefs-jævel. Angsten gnaget i ham dag og natt. Ikke orket han å prate med noen om det heller. Nei, det har mildt sagt vært et helvete for ham.

Det er derfor det bare detter ut av ham:

- Det er som en tung stein er fjernet fra mitt hjerte.....

Tove tar opp stemningen framøtet igjen:

- Også Tor, da....

Hun ser på Ingrid, og de veksler et blikk sammen. Tove fortsetter i sin "drømmende" stil:

- Så herlig han var. Han unnskyldte seg med sin mangel på å lytte til sine medarbeidere uten at vi har sagt noe som helst om det til ham...

Tove smiler:

- Nei, sånn er det når vi gir hverandre sjansen til å tro på det gode og positive, folkens.

Hun løfter kaffekoppen:

- Skål, kjære venner! utroper hun.

- Skål! kommer det fra Ingrid og Dag, mens de holder opp begrene.

Det blir en liten pause, før Dag tar ordet:

- Egentlig....., så er det vel slik et godt, ekte og dynamisk miljø fungerer, konstaterer han. - Det er vondt av og til - ja, skikkelig vondt!..... Men så løser vi det opp.....

Tove konstaterer:

- Kamp og liv! Og kamp gir liv!

Hun er faktisk litt stolt av denne enkle innsikten.

Ingrid sukker:

- Det er alltid hardt....., men godt etterpå.

Og så setter hun opp et tilfreds smil.

Plutselig faller Dag i latter:

- Akkurat, Ingrid. Akkurat!

Ingrid undrer seg: "I all verden. Sa jeg noe artig nå?"

Dag gjør seg til som en eventyrforteller:

- Etterpå, kjære barn. Etterpå, ja da er alt godt.

Etterpå ser vi at vi måtte igjennom dette her.....

Tove og Ingrid må flire av Dags poeng. Det han sier er jo så sant, men banalt.

Det blir stille en liten stund. Det kommer et kort

- Jaja....

fra Tove.

Ingen sier noe nå, det er også litt godt av og til.

Ingrid reiser seg rolig. De andre tar det som et tegn på at samtalen er slutt.

- Vi får vel gå tilbake til hvert vårt, sier Dag.

Men Ingrid sier ingenting og går mot vinduet, setter albueene på karmen, støtter hendene mot hodet og ser drømmende ut på trærne. Tove og Dag blir sittende. "Ingrid ville bare rive seg litt løs fra stolen", tenker de. Ingen av dem har lyst til å gå tilbake til arbeidet ennå. Dessuten liker de seg når Ingrid tar denne stilen. Hun er jo en slags kunstner, - den kreative. "Kanskje hun har noe "dypt" å komme med, siden hun står slik og tenker mens hun ser ut?"

"De trærne står der så mektig," tenker hun. "Samtidig har de mildheten over seg, akkurat som....."

- Ja, den Kjell, kommer det fra henne. Han dro fram alle de flotte tingene vi har gjort..... Hver person tok han for seg og omtalte..... Alle fikk høre hva den enkeltes styrke var her i bedriften.....: "Det er dette unike i hver enkelt og samsillet mellom dere som gjør at vi er der vi er".....

Hun tar en pause. Så fortsetter hun:

- Kjell er en hjertekar..... Så deilig det blir når vi får vise ham at han har rett i hans tro på oss.....

Ingrid snur seg brått mot Tove og Dag og jubler ut:

- For en herlig gjeng vi er!

Dag reiser seg like brått, og proklamerer med sitt lure glimt:

Helt til vi blir....

Han setter fram øret for at de skal si det ordet han vil ha fram. Men de skjønner ikke hvilket ord han sikter til.

Dag forsøker å hale det fram:

- ...vi blir....jæ....jæ.....

Da forstår de hvilket ord han mener, og Dag tar rollen som en dirigent, slår opptakten, og alle stemmer i:

- Jævler!

Og så ler de godt.

Ingrid smiler underfundig og sier:

- Men vi er noen herlige jævler!

Ny latter.

Den stilner av. Dag har satt seg igjen, men Ingrid lener seg fortsatt til vinduskarmen. Hun får et mer alvorlig preg over seg og ser rett fram; på veggen tvers over. Hun sier:

- Åh, så nødvendig dette var! Konkurransepresset er jo blitt så mye sterkere i det siste. Uten samhold og styrke bukker vi under.....

Alvoret setter seg hos de andre. Dag fingrer med en blyant som ligger der, og uttrykker litt truende:

- Konkurrentene tørster etter å ødelegge oss, slik at de kan overta markedet vårt.....

Ingrid står der, helt i sin egen verden. Inntrykkene kommer opp:

- I Ching.....

Det slår Tove den episoden hun og Ingrid hadde dagen etter suksessen med Bik Bok. Da kom Ingrid i akkurat samme stemning som hun havnet i nå. Tove håper inderlig Ingrid sier hva det er hun tenker på. Det er så ekkelt når hun bare slenger ut noen ord, som hun assosierer med et eller annet, men som hun ikke vil si. "Si det, Ingrid. Si det. Hva er det du tenker på nå," grunner Tove. "Hvis det kommer noen inn i en "hei-på-deg"-tone og ødelegger stemningen nå, da....."

Tove bestemmer seg for å ikke si noen ting, men la Ingrid helt og holdent være seg selv.

Det kommer uttrykksfullt fra Ingrid:

- Jeg husker den scenen vi hadde på Rikkar'n, samme dag som suksessen med Bik Bok.

Ingrid setter opp sitt varme smil:

- Så fin den stunden var..... Akkurat som nå.....

- Fortell, Ingrid. Det har jeg ikke hørt noe om, kommenterer Dag forsiktig.

"Hold kjeften på deg!" tenker Tove. "La hun få snakke, da mann! Skjønner du ingenting, eller?"

Ingrid fortsetter:

- Kjell roste oss opp i sky!Og så nevnte han I Ching.....

"Ikke stopp nå, Ingrid. Ikke stopp nå." Tove nærmest ber der hun sitter. Det står sterkere for henne hvor ekkelt det var da Ingrid fikk dette draget over ansiktet, og så kom Arne og vipset henne helt ut av det hun tenkte på.

- Ja, de er sterke for tiden, sier Dag.

"Men så hold snavla da, din jævla gris!" Tove blir helt fortvilet inni seg, men sitter helt rolig for å forsøke å la Ingrid være seg selv nå.

- Han så rundt på hver enkelt av oss som satt rundt bordet. Det var taust. Så sa han, med konsentrasjon og innlevelse: "I Ching har stukket mange nåler i våre hjerter." Han så på hver enkelt igjen.....

"Skal si den Kjell kan kunsten i å snakke," undrer Tove.

-og kom med et lurt smil og seiersglimt i øynene: "Vi stikker igjen!"

Brått bryter hun denne stemningen og vender seg med affekt mot Tove:

- Ser du det, Tove? Ser du det? Ser du våre hjerter som blør?..... Ser du I Chings?

Ingrid puster heftig og intenst. Plutselig roper hun ut, mens hun har blikket på Tove:

- Ser du det, for faan!

Like plutselig begynner hun å smile, og etterhvert kommer litt latter. Så sier hun, med fryd:

- Dette er livet! Dette er å leve..... Ondskapsfullt? Nei.... Uten disse nålstikkene kan vi merkelig nok ikke bruke det gode i oss.....

Vips, så får hun Alvoret over seg igjen, ser på Dag og sier inntrengende:

- Eller tar jeg feil? Hva?

Ingrid har til de grader maktet å piske opp stemningen. Dag takler ikke helt å prate på denne måten. Det er for lidenskapelig for ham. Tove, derimot, er med i Ingrid's atmosfære.

Hun ser opp mot Ingrid og sier:

- Hva er å leve, Ingrid? Noen tror at det er å strebe etter et slags paradys.

Tove spiller drømmende:

- Her er alle gode mot hverandre, det vi ønsker blir tilfredsstilt, her er trygt, her er fred, alle er verd noe og får brukt seg selv.....

Hun bryter denne tonen og blir hissig:

- Pokker heller! Hva er dette for slags liv?

Tove uttrykker markert:

- Heller leve i helvete, enn å sove i paradys!

Det blir stille et lite øyeblikk. Ingrid er betatt av det Tove sier. "Nå slår jaggu den rare jenta til igjen", tenker hun. Dag føler seg litt beklemt i det som skjer, men sitter rolig foroverbøyd og fingrer med blyanten:

Tove fortsetter, noe roligere, men stadig intens:

- Er det dumt at det er slik?

Hun sukker:

- Hvorfor kunne det ikke vært annerledes? har jeg undret meg, men får selvsagt aldri svar.....

Hun våkner litt til igjen:

- Så gjelder det å se hvilke muligheter som ligger i livet da, når det er slik som det er. Og.....

Tove understreker det hun nå skal si:

- ...da.... opplever jeg av og til hvilken dybde et slikt liv har,- hvilken glede det har,- hvor godt det er!

Tove puster langsomt ut.og sier:

- Men også jævla vondt..... Men tross alt: Ingen-ting av dette får disse paradys-innbyggerne oppleve....

Tove blir roligere, og ser mot midten av bordet:

- Så stikker disse nålene i oss da..... La det stikke, la oss allikevel forsvare oss.....og stikke igjen.

Tove blir meget undrende:

- Noen sår må leges, andre skal være der..... Det er noe med disse dødsstøtene som viser meg livet.....

Så plutselig banker hun i bordet. Ingrid og Dag skvetter til. Tove roper ut:

- Det er krig, folkens! Og det har alltid vært det!

Hun stopper opp litt, og fortsetter avdempet:

- Men det er også kjærlighet i verden.....

Tove banker i bordet igjen, og blir aggressiv:

- Og vi trenger faan meg begge deler!

Hun kommer med sitt hjertelige smil:

- For krigen tvinger oss på en måte til å satse på det gode..... Uten krig sover vi og blir lunkne! Du minnes den dritkladden som satt på do, Ingrid, og dreit i livet.....
.... Krig avler på en måte kjærlighet....., og i krig og kjærlighet er alt tillatt! Frihet! Dette er frihet!

Tove blir alvorlig igjen:

- Ofte en vond frihet....., men tross alt frihet.

Det blir stille.

Et minutt går.

To minutter.

Hva skal man si til dette?

Det slår Dag hva Kjell sa en gang, og han sier:

- Du er vis, Tove.

Det er første gang noen har sagt til henne.

- Hvorfor er det slik, spurte du..... La spørsmålet være der....., og la oss forsøke å leve livet, istedet for å svare på det.....

Plutselig blir stemningen brutt, og Arne Gulliksen kommer inn for å kopiere:

- Hei-hei! Så dere sitter her og glor, smiler han.

Dag vender hodet mot Arne, og smiler skjevt idet han sier:

- Vi glor så godt vi kan.....